

Antwoorden op kamervragen van het Kamerlid van Heeteren over orgaandonatie.
(2040510010)

1.
Hebt u kennisgenomen van het artikel 'Hogervorst wil voorrang orgaandonor'?¹

1.
Ja.

2.
Op welk onderzoek baseert u de uitspraak dat 'met name moslims op religieuze gronden hun organen weigeren af te staan, maar die wel willen ontvangen'?

2.
Graag wil ik benadrukken dat religieuze motieven in zijn algemeenheid een rol kunnen spelen bij de beslissing orgaandonatie te weigeren. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij orthodoxe joden en bij verschillende groeperingen van allochtone islamitische achtergrond. Relatief weinig mensen met een allochtone achtergrond hebben zich laten registreren in het donorregister. Dit blijkt uit een onderzoek dat uitgevoerd is in het kader van de eerste evaluatie van de Wet op de orgaandonatie door Ipso Facto (2000). De door de geïnterviewde allochtonen meest genoemde inhoudelijke reden om zich niet te laten registreren is dat respondenten niet weten hoe in hun geloof gedacht wordt over orgaandonatie. Nabestaanden van een overledene van allochtone achtergrond geven zeer weinig toestemming voor orgaandonatie. Dit blijkt uit een nog niet gepubliceerd onderzoek naar de donorwerving in de regio Rotterdam (evaluatie pilot donorwerving; maart 2005). In dit onderzoek is in 2004 onderzocht of het aantal familieweigeringen te verlagen is door de inzet van requesters (dit zijn functionarissen die speciaal zijn opgeleid om de donatievraag te stellen). Uit de wachtlijstgegevens kan, op basis van de namen van de patiënten, worden afgeleid dat er mensen zijn met een allochtone achtergrond die op een transplantatie wachten.

3.
Waarom heeft u deze argumentatie niet in de Kamer aangevoerd in het VAO-debat orgaandonatie dat op 3 maart jl. is gevoerd?

3.
Tijdens het VAO-debat over de orgaandonatie heb ik in het algemeen erop gewezen dat er grote groepen mensen zijn die om honorabele, principiële redenen niet bereid zijn om hun organen na overlijden af te staan. Deze redenen kunnen een religieuze oorsprong hebben. Problematisch is dat er mensen zijn die om principiële redenen niet willen geven maar tegelijkertijd geen principiële bezwaren hebben om donororganen te ontvangen. In het debat heb ik ten principale gewezen op deze inconsistentie.

¹ De Volkskrant, 4 maart 2005

4.

Waarom – mocht de redenering waar zijn dat moslims schroom voelen bij donatie – wordt niet dezelfde benadering gevolgd als bij andere groeperingen; namelijk voorlichting en informatie en andere vormen van gesprek, en wordt onmiddellijk gegrepen naar het ‘voor-wat-hoort-wat’ principe?

4.

Een knelpunt bij de uitvoering van de orgaandonatie is dat 60% van de Nederlanders niet geregistreerd staat in het donorregister. Daar zullen we dan ook iets aan moeten doen. Het ‘voor-wat-hoort-wat’ principe zou - indien tot invoering zou worden besloten - naar mijn mening moeten gelden voor iedereen. Dus zowel voor allochtone als autochtone bevolkingsgroepen.

Momenteel zijn er door NIGZ-donorvoorlichting diverse voorlichtingsactiviteiten ontwikkeld die specifiek gericht zijn op groeperingen van allochtone achtergrond. In 2005 wordt ernaar gestreefd het onderwerp orgaandonatie vooral binnen de Turkse en Marokkaanse gemeenschap beter op de agenda te krijgen. Wil orgaan- en weefseldonatie ‘beklijven’ binnen etnisch groepen dan zal dit dienen te gebeuren met de taal en gebruiken van de groepen zelf. Een aantal oriënterende gesprekken met mogelijk leidinggevende personen uit de islamitische gemeenschappen zal moeten leiden tot een plan van aanpak.

5.

Kunt u deze vragen beantwoorden voor de voor dinsdag 8 maart as. geplande stemmingen over de moties, ingediend in het VAO-debat orgaandonatie?

5.

Ja.